

การจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคาร
กลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทย
MANAGEMENT TO ENHANCE THE OPERATIONAL EFFICIENCY OF THE BUILDING
CONSTRUCTION BUSINESS FOR MEDIUM-SIZED ENTERPRISES IN THAILAND

ภราดร เพ็งแจ่ม, ซานิต ศิริวิศิษฐ์กุล, และชัยวุฒิ จันมา
Paradorn pengjaem, Sanit Sirivisitkul, Chaiwut Chanma
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
North Bangkok University
Paradorn.peng@northbkk.ac.th

Received 21 July 2022; Revised 11 October 2022; Accepted 11 October 2022.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทยโดยจำแนกตามปัจจัยคุณลักษณะขององค์กร และ 2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทย จำนวน 226 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test One-Way ANOVA และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) วิเคราะห์โดยใช้สถิติ Adjusted R², F และ t ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทย ทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามที่ตั้งองค์กร โดยรวมไม่พบความแตกต่าง เมื่อวิเคราะห์รายด้านพบว่า ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทย ด้านลูกค้า และด้านการดำเนินการภายในมีความแตกต่างกันตามที่ตั้งขององค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 2) ปัจจัยการบริหารจัดการทั้ง 5 ด้าน สามารถร่วมกันอธิบายการเปลี่ยนแปลงของประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทย โดยภาพรวม ได้ร้อยละ 69.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 โดยปัจจัยการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทยในภาพรวม โดยเรียงตามลำดับอิทธิพล ได้แก่ การบังคับบัญชาสั่งการ การวางแผน การประสานงาน การควบคุม และการจัดองค์กร

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ, การดำเนินงาน, ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคาร

Abstract

The objectives of this research paper were 1) to compare the operational efficiency of the building construction business of medium-sized enterprises in Thailand classified by organizational characteristics and 2) to analyze the factors affecting the operating efficiency of the construction business. Construction of buildings for medium-sized enterprises in Thailand This research is quantitative research. The sample group used in the research was 226 building contractors in the medium-sized enterprises group in Thailand. The statistics used for data analysis were as follows: Frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-Way ANOVA and Multiple Regression Analysis were analyzed by using Adjusted R², F and t statistics. In the operation of building construction business for medium-sized enterprises in Thailand in all 4 areas, classified by organization location Overall, no difference was found. When analyzing each aspect, it was found that the operational efficiency of the building construction business of medium-sized enterprises in Thailand, in terms of customers and internal operations, differ according to the organization's location. with statistical significance at the level of .01 and .05 2) The five management factors can jointly explain the change in the operating efficiency of the building construction business of medium-sized enterprises in Thailand as a whole. 69.70 each with statistical significance at the level of .01 and .05. Management factors affecting the operating efficiency of the building construction business of medium-sized enterprises in Thailand as a whole. In order of influence, they are commanding, planning, coordinating, controlling, and organizing.

บทนำ

ประเทศไทยต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในหลายบริบททั้งที่เป็นโอกาสและข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศ จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมของคนและระบบให้มีภูมิคุ้มกัน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่เกิดขึ้น พื้นฐานทางเศรษฐกิจมหภาคต้องสามารถสร้างให้เกิดเสถียรภาพและมีภูมิคุ้มกันที่เอื้อต่อการปรับตัวเมื่อได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว รวมทั้งต้องมีขีดความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้น ในปัจจุบันปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการปรับโครงสร้างเพื่อสนับสนุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาวยังมีประสิทธิภาพต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ศักยภาพของคน ความสามารถด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความสามารถในการบริหารจัดการ นอกจากนี้ในช่วงที่ผ่านมาการพัฒนาเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศมุ่งเน้นที่“ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Advantage)” ซึ่งมองว่าความสามารถในการแข่งขันเกิดจากการได้เปรียบทางด้านปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ (Factor Endowment) เป็นหลัก แต่ปัจจุบันมุ่งเน้นความได้เปรียบเชิงแข่งขัน(Competitive Advantage) ธุรกิจรับเหมาก่อสร้างนอกเหนือจากการที่ต้องติดตามปัจจัยที่จะมีผลต่อการดำเนินธุรกิจแล้ว ผู้ประกอบการธุรกิจต้องติดตามปัจจัยแวดล้อมอื่นรอบตัวธุรกิจ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีผลต่อทั้งโอกาสความได้เปรียบหรือเสียเปรียบทางธุรกิจธุรกิจรับเหมาก่อสร้างถือเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่สำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทยเนื่องจากมีความเชื่อมโยงกับ

อุตสาหกรรมต่อเนื่องที่หลากหลาย อาทิ กลุ่มธุรกิจวัสดุก่อสร้าง และกลุ่มธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ นอกจากนี้มูลค่าการลงทุนในภาคก่อสร้างมีสัดส่วนโดยเฉลี่ยต่อปี ประมาณร้อยละ 8.5 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. 2561: 7-13)

ศูนย์วิจัยธนาคารกรุงศรี มองว่าธุรกิจรับเหมาก่อสร้างภาครัฐมีแนวโน้มเติบโตดีขึ้น อันสืบผลมาจากการเร่งรัดลงทุนโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐ ทั้งโครงการต่อเนื่องและโครงการใหม่ๆ ภาพรวมธุรกิจรับเหมาก่อสร้างภาคเอกชนในประเทศจะทยอยปรับตัวดีขึ้นในปี 2560-2561 แต่ภาวะการแข่งขันในธุรกิจจากรุนแรง ซึ่งจะกระทบความสามารถในการทำกำไรของผู้รับเหมาในกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางที่ค่อนข้างเสียเปรียบด้านต้นทุน และโอกาสการเข้าถึงตลาดนอกจากนี้ผู้รับเหมาก่อสร้างรายใหญ่ยังมีโอกาสรับงานในต่างประเทศเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในประเทศเพื่อนบ้านที่ยังมีความต้องการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

คาดว่ามูลค่าก่อสร้างของไทยในปี 2561-2563 จะขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 7-9 ต่อปี อันสืบผลจากการขยายการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐที่คาดว่าจะโครงการส่วนใหญ่สามารถดำเนินการตามแผนที่วางไว้ ขณะที่งานก่อสร้างภาคเอกชนคาดว่าจะฟื้นตัว โดยเฉพาะที่อยู่อาศัยและพาณิชย์ กรรม ตามแนวเส้นทางรถไฟฟ้าใหม่ และโรงงานที่จะเติบโตในพื้นที่พัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก ปริมาณงานก่อสร้างในประเทศเพื่อนบ้านมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามแผนของการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการขยายลงทุนภาคอสังหาริมทรัพย์ซึ่งจะเป็นโอกาสให้ผู้รับเหมาก่อสร้างไทยสามารถขยายตลาดไปยังประเทศใกล้เคียงได้เพิ่มขึ้น

ตาราง 1 จำนวนผู้ประกอบการที่ลงทะเบียนข้อมูลธุรกิจระดับ SMEs ดังนี้

หมวดใหญ่	หมวดย่อย	กิจกรรม	S	M	L	SME
F การก่อสร้าง	41 การก่อสร้างอาคาร	รวมทั้งหมด	79,638	486	76	80,124
	42 งานวิศวกรรมโยธา	รวมทั้งหมด	5,024	99	18	5,123
	43 งานก่อสร้างเฉพาะทาง	รวมทั้งหมด	36,340	120	15	36,460
Total			121,002	705	109	121,707

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.). (2562)

การรับงานก่อสร้างของผู้รับเหมาก่อสร้างสัญชาติไทยเกือบทั้งหมดเป็นงานก่อสร้างในประเทศ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ งานก่อสร้างภาครัฐและงานก่อสร้างภาคเอกชน ซึ่งปัจจุบันมีสัดส่วนอยู่ที่ 55:45 งานก่อสร้างภาครัฐส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานคิดเป็นสัดส่วนกว่าร้อยละ 70 ข้อมูลค่าก่อสร้างงานภาครัฐทั้งหมด ส่วนที่เหลือเป็นโครงการก่อสร้างอาคารสำนักงาน ที่พักข้าราชการ และโครงการอื่นๆ เช่น โครงการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และการปรับปรุงระบบสาธารณสุขโรค ซึ่งผู้รับเหมาก่อสร้างรายใหญ่มักจะได้เปรียบในการรับงานภาครัฐโดยเฉพาะโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ เนื่องจากมีความชำนาญ มีศักยภาพทางการเงิน และมีการพัฒนาเทคนิคและเทคโนโลยีในงานก่อสร้างอย่างต่อเนื่อง ส่วนผู้รับเหมา SMEs จะมีโอกาสรับงานภาครัฐในลักษณะของผู้รับเหมาช่วง (Subcontractors) ส่วนงานก่อสร้างของภาคเอกชนมีหลากหลาย

ประเภท แต่กระจุกตัวในงานก่อสร้างที่อยู่อาศัยถึงร้อยละ 55 ของมูลค่าก่อสร้างงานภาคเอกชนทั้งหมด นอกจากนี้ยังมีงานก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรมสัดส่วนร้อยละ 11 อาคารพาณิชย์ร้อยละ 10 และอื่นๆ อีกร้อยละ 24 อาทิ โรงแรม และสถานที่ท่องเที่ยว โดยผู้รับเหมารายใหญ่มักรับงานก่อสร้างโครงการขนาดใหญ่ เนื่องจากต้องอาศัยความมีศักยภาพทางการเงิน ระบบบริหารจัดการที่ดี และประสบการณ์ ขณะที่ผู้รับเหมา SMEs จะรับงานทั่วไปที่มีมูลค่าก่อสร้างไม่สูงนักจึงต้องมีการจัดการเพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันตลอดเวลา (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. 2561)

โดยปัญหาในงานรับเหมาก่อสร้างภาพรวมของธุรกิจ SMEs ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง ปัญหาหลักเกิดจากการประสานงานกันภายในไม่ดีพอ ซึ่งปัญหานี้จะเจอบ่อยมาก เครื่องจักรมีปัญหา ทำให้งานล่าช้าวัสดุเสียหาย หรือไม่พอ เพราะบางครั้งสั่งมาเร็วเกินไป ทำให้กว่าจะถึงเวลาใช้งาน วัสดุก็เสื่อมสภาพ (บวกกับจัดเก็บวัสดุไม่ดี) มีปัญหาด้านการเงิน ทำให้หมุนเงินไม่ทัน เพราะบางครั้งการวางแผนทางการเงินไว้แล้วก็จริง แต่บางอย่างก็อาจจะไม่เป็นไปตามแผนการทำงานไม่สอดคล้องกัน หรือไม่ไปในทิศทางเดียวกัน อย่างเช่น ฝ่ายที่ไปคุยกับเจ้าของโครงการ รับข้อมูลมาแล้ว ไม่บอกต่อกับผู้ปฏิบัติงาน หากผู้รับเหมาหลักมีปัญหาจะทำให้เกิดปัญหากับผู้ควบคุมงาน ซึ่งเกิดจากหลายๆสาเหตุ เช่น ความคิดเห็นทางเทคนิคไม่ตรงกัน หรือบางครั้งอาจจะหวังผลประโยชน์ส่วนตัวมากเกินไป ความไม่เข้าใจในงานที่ได้รับมอบหมาย หรือเข้าใจไม่ตรงกัน ส่งผลไปยังการออกแบบที่มีปัญหา ปัญหานี้จะเกิดขึ้นมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับหลายๆ ปัจจัย และปัญหาที่มีสาเหตุมาจากปัญหายานนอกซึ่งควบคุมได้ยากสุด เพราะเป็นปัจจัยภายนอก เช่น ภัยธรรมชาติ ฝนตก น้ำท่วม พายุเข้า, เกิดภาวะเศรษฐกิจ, ปัญหาการเมืองในประเทศ, วันหยุดยาวต่างๆ ทั้งหมดล้วนทำให้ งานล่าช้าได้ ซึ่งหากการดำเนินธุรกิจก่อสร้างไม่ให้ความสำคัญไม่เข้าใจความสัมพันธ์และไม่สามารถสร้างสถานการณ์จำลองเพื่อประเมินหรือคาดการณ์สิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคต จะส่งผลให้การจัดการในองค์กรไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และไม่สามารถป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นในอนาคตได้ เนื่องจากรูปแบบของการบริหารจัดการของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในแต่ละประเภทธุรกิจแต่ละที่เปลี่ยนแปลงได้และมีลักษณะเป็นพลวัตในตนเองในแต่ละพื้นที่ มีการเปลี่ยนแปลงหรือปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลา

จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา หาแนวทางการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทย โดยมีคำถามในการวิจัยครั้งนี้ คือ สภาพปัญหาของการจัดการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคาร สภาพแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคาร ที่มีความเกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทยหรือไม่อย่างไร การจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทย แตกต่างกันโดยจำแนกตามปัจจัยคุณลักษณะขององค์กรหรือไม่ ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทยและมีแนวทางอย่างไรในการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน ของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทยและผู้ประกอบการรับเหมาก่อสร้างอาคาร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทยโดยจำแนกตามปัจจัยคุณลักษณะขององค์กร

2) เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทย

การทบทวนวรรณกรรม

วิรัช วิรัชนิการวรรณ (2559: 2-3) ได้กล่าวถึงความหมายของ “การบริหารจัดการ” ไว้ 2 แนวทาง โดยความหมายแรกเป็นการนำ “ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการบริหาร” มาเป็นแนวทางในการให้ความหมาย ซึ่งในที่นี้ “การบริหารหรือการ บริหารจัดการ” หมายถึง การดำเนินงาน หรือการปฏิบัติใด ๆ ของหน่วยงานภาครัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ถ้าเป็นหน่วยงานภาคเอกชน หมายถึง ของหน่วยงาน และ/หรือบุคคล) ที่เกี่ยวข้องกับคน สิ่งของ และหน่วยงาน เช่น (1) การบริหารคน (man) (2) การบริหารเงิน (money) (3) การ บริหารวัสดุอุปกรณ์ (material) (4) การบริหารงานทั่วไป (management) (5) การบริหารการ ให้บริการประชาชน (market) (6) การบริหารคุณธรรม (morality) (7) การบริหารข้อมูลข่าวสาร (message) (8) การบริหารเวลา (minute) และ (9) การบริหารการวัดผล (measurement) เป็นต้น

องรี ฟาโยล (Henri Fayol) ซึ่งเป็นทั้งวิศวกรและนักวิชาการชาวฝรั่งเศส เขาได้สรุปเป็นทฤษฎีว่า หากวันหนึ่ง คุณต้องอยู่ในสถานะที่ต้องใช้คนจำนวนมากๆ ในการทำงานแล้วละก็ หัวใจของการบริหารจัดการเพื่อให้ งานสำเร็จตามเป้าหมายนั้น มีองค์ประกอบด้วยกัน 5 ปัจจัย ทฤษฎีของเขา ถูกเรียกว่า POCCC ดังนี้ (ช้อน วงศ์เล็ก. 2555)

กูลิค และเออร์วิค Gulick & Urwick (1937) ได้มององค์ประกอบของการจัดการที่มีประสิทธิภาพ ภายใต้ กระบวนการบริหารว่ามีกิจกรรมที่สำคัญ 7 ประการ หรือที่เรียกกันย่อๆ ว่า POSDCORB Model ซึ่ง ได้แก่ การวางแผน การจัดการองค์การ การบริหารงานบุคคล การอำนวยการ การประสาน การรายงานผลการปฏิบัติงาน และงบประมาณ ดังนี้

1. Planning การวางแผน โดยเป็นการวางแผนเค้าโครงกิจกรรมซึ่งเป็นการเตรียมการก่อนลงมือปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินการสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. Organizing การจัดองค์การ โดยเป็นการกำหนดโครงสร้างขององค์การ โดยพิจารณาให้ เหมาะสมกับงาน เช่น การแบ่งงาน (Division of Work) เป็นกรม กอง หรือแผนก โดยอาศัยปริมาณงาน คุณภาพงาน หรือจัดตามลักษณะเฉพาะของงาน (Specialization)

3. Staffing การจัดบุคลากรปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ใน องค์การ นั้นเอง ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรมาปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการจัด แบ่งหน่วยงานที่กำหนดไว้

4. Directing การอำนวยการ ซึ่งเป็นภารกิจในการใช้ศิลปะในการบริหารงาน เช่น ภาวะผู้นำ (Leadership) มนุษย์สัมพันธ์ (Human Relations) การจูงใจ (Motivation) และการตัดสินใจใจ (Decision making) เป็นต้น

5. Coordinating การประสานงาน โดยเป็นการประสานให้ส่วนต่างๆ ของกระบวนการทำงานมีความ ต่อเนื่องกัน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และราบรื่น

6. Reporting การรายงาน ซึ่งเป็นกระบวนการและเทคนิคของการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาตาม ชั้นได้ทราบถึงผลการปฏิบัติงาน โดยที่มีความสัมพันธ์กับการติดต่อสื่อสาร (Communication) ในองค์การอยู่ด้วย

7. Budgeting งบประมาณ ซึ่งเป็นภารกิจที่เกี่ยวกับการวางแผนการทำบัญชีการควบคุมเกี่ยวกับการเงินและการคลัง

สรุป การจัดการนั้นครอบคลุมการปฏิบัติการอย่างครบกระบวนการตั้งแต่ต้นจนจบให้ความสำคัญกับการจัดการทั้งในเรื่องขององค์กรตลอดจนเรื่องของบุคลากร รวมถึงการวางแผนทุกอย่างให้ดี ผู้วิจัยจึงนำมาประยุกต์ใช้กับกรอบแนวคิดในการวิจัยด้านปัจจัยการจัดการเพื่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และที่นำผลมาวิเคราะห์ปรับปรุงตลอดจนแก้ไขให้การทำงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นมีขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลาง ซึ่งนั่นจะทำให้การจัดการสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้เป็นอย่างดี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทย

2. กลุ่มเป้าหมาย

ผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทย จำนวน 226 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

3.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล เป็นข้อคำถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทย ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่

3.1.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทย จำนวน 5 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการจัดการองค์กร 3) ด้านการบังคับบัญชาสั่งการ 4) ด้านการประสานงาน 5) ด้านการควบคุม โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน

3.1.3 ข้อเสนอแนะ

3.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งเป็นงานวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

3.2.2 ดำเนินการหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามในแต่ละข้อว่าตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ โดยนำมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อดำเนินการขั้นต่อไป

3.2.3 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีประชากรในกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มที่ทำการศึกษาก่อนจำนวน 30 ชุด โดยวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นเป็นรายข้อ (Item Analysis) และหา

ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับโดยใช้วิธีการของ Cronbach โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ สำหรับหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นจากผลการวิเคราะห์พบว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .94

3.3.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้และปรับปรุงแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง แล้วจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูลกับประชากรที่ทำการศึกษาต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทย โดยผู้วิจัยได้ทำการแจกแบบสอบถามเรื่อง การจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทย จำนวน 226 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ผู้วิจัย ได้ทำการศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากตำราเอกสาร และค้นคว้าจากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1 สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

5.1.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

5.1.1.1 เพื่อบรรยายข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และค่าร้อยละ (Percentages)

5.1.1.2 การจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทย จำนวน 5 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการจัดการองค์กร 3) ด้านการบังคับบัญชาสั่งการ 4) ด้านการประสานงาน 5) ด้านการควบคุม โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตามระดับความคิดเห็นของประชาชน วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้คู่กับค่าเฉลี่ยเพื่อแสดงลักษณะการกระจายข้อมูล

5.2 สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน (Statistics used to test hypotheses)

5.2.1 T-test ใช้สำหรับทดสอบความแตกต่างด้านปัจจัยส่วนบุคคลที่มีตัวแปร แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศ

5.2.2 F-test ใช้สำหรับการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) ในกรณีที่ตัวแปรอิสระมีตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป เช่น อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่งหน้าที่ เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ (Least Significant Different: LSD)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เปรียบเทียบประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทยโดยจำแนกตามปัจจัยคุณลักษณะขององค์กร พบว่า ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทย ทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามที่ตั้งองค์กร โดยรวมไม่พบความแตกต่าง เมื่อวิเคราะห์รายด้าน พบว่า ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารกลุ่ม

วิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทย ด้านลูกค้า และด้านการดำเนินการภายในมีความแตกต่างกันตามที่ตั้งขององค์กร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ.05

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทย พบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการทั้ง 5 ด้าน สามารถร่วมกันอธิบายการเปลี่ยนแปลงของประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทย โดยภาพรวม ได้ร้อยละ 69.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 โดยปัจจัยการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทยในภาพรวม โดยเรียงตามลำดับอิทธิพล ได้แก่ การบังคับบัญชาสั่งการ การวางแผน การประสานงาน การควบคุม และการจัดองค์กร

อภิปรายผลการวิจัย

การบริหารจัดการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางในประเทศไทยในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังต่อไปนี้ ด้านการวางแผน ด้านการบังคับบัญชาสั่งการ ด้านการควบคุม ด้านการประสานงาน และด้านการจัดการองค์กร ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณวรพงศ์ รัตนานิคม (2563) ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาในการบริหารงานก่อสร้างประเภทอาคารในขั้นตอนการออกแบบและประมาณราคา โดยการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาในการบริหารงานก่อสร้างประเภทอาคารในขั้นตอนการออกแบบและประมาณราคาภายใต้การบริหารงานก่อสร้างของเทศบาลเมืองบ้านบึง จังหวัดชลบุรี เพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้ให้การทำงานมีประสิทธิภาพและช่วยลดความผิดพลาดที่จะเกิดขึ้นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงานภาคเอกชน ซึ่งเป็นผู้รับจ้างงานอยู่ในปัจจุบันหรือผู้ที่เคยรับจ้างงานของเทศบาลเมืองบ้านบึง จำนวน 51 คน แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 คือข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และส่วนที่ 2 คือการสอบถามถึงระดับความถี่และความรุนแรงของปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาในขั้นตอนการออกแบบและประมาณราคาของประเภทงานอาคาร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความรุนแรง จากการวิเคราะห์พบว่าปัญหา 3 อันดับแรกที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการออกแบบและประมาณราคาของประเภทงานอาคารคือ 1. รายละเอียดของแบบและรายการประกอบแบบไม่ชัดเจน 2. ผู้ปฏิบัติงานไม่เพียงพอกับปริมาณงาน และ 3.ราคาพาณิชย์จังหวัดไม่เป็นปัจจุบัน ตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราภรณ์ บุญยิ่ง (2559) ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ผลการวิจัยสรุปดังนี้ 1) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 31-40 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี ตำแหน่งวิศวกรโครงการ มีประสบการณ์ทำงาน 11-15 ปี 2) ปัจจัยเกี่ยวกับงานตามความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อปัจจัยเกี่ยวกับงานของธุรกิจ รับเหมาก่อสร้าง อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับความสำคัญของจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านแรงงาน ด้านเวลา ด้านวัสดุและด้านต้นทุน 3) การบริหารจัดการของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับธุรกิจรับเหมาก่อสร้างโดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการของธุรกิจรับเหมาก่อสร้าง อยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการ

คุณภาพ ด้านการวางแผน ด้านการจัดการองค์กร และด้านการควบคุม 4) ปัญหาของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างใน นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด พบว่าปัญหาด้านคนและค่าจ้างเป็นปัญหามากที่สุด รองลงมาเป็นปัญหา

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ควรศึกษาการบริหารจัดการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างอาคารกลุ่มวิสาหกิจขนาดเล็กและขนาดใหญ่
2. ควรศึกษาประสิทธิภาพในการดำเนินงานของธุรกิจรับเหมาก่อสร้างทุกรูปแบบ

เอกสารอ้างอิง

- จิราภรณ์ บุญยิ่ง. (2559). การบริหารจัดการธุรกิจรับเหมาก่อสร้างในนิคมอุตสาหกรรม มาบตาพุด. วารสารวิจัย ราชภัฏพระนคร. 11(1), 136-148.
- วรรณวรงค์ รัตนานิคม. (2563). การศึกษาปัญหาในการบริหารงานก่อสร้างประเภทอาคารในขั้นตอนการ ออกแบบและประมาณราคา. การประชุมวิชาการวิศวกรรมโยธาแห่งชาติ ครั้งที่ 25. 25, (ก.ค. 2020), CEM36.
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2561). อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ไทยสู่อาเซียน...พลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจยุคใหม่. สืบค้นจาก <https://www.kasikornresearch.com/TH/K-EconAnalysis/Pages/ViewSummary.aspx?docid=32570>
- ศูนย์วิจัยธนาคารกรุงศรี. (2561). วิเคราะห์สงครามการค้าเปิดฉากวิกฤติหรือโอกาสของไทย สืบค้น จาก <https://thaipublica.org/2018/07/krungsri-research-5-7-2561/>
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. 2561. งานพัฒนาองค์ความรู้สำหรับ SME (Knowledge Center). สืบค้นจาก <https://www.sme.go.th/th/>

